

"EDINOST"

izhaja dvakrat na teden, vsako sredo in soboto ob 1. uri popoldne.

"Edinost" stane:

za vse leto gl. 6.—; izven Avst. 9.— gl.
za polu leta " 3.—; " " 4.50
za četrt leta " 1.50; " " 2.25 "

Posamične številke se dobivajo v prodajnicah tobaka v Trstu po 5 nov., v Gorici in v Ajdovščini po 6 nov.

Na naročbe brez priložene naročnine se upravištvo ne ozira.

EDINOST

Oglaš in oznanila se račune po 8 vrnitici v petitu; za naslove z dobela škričkami se plačuje prostor, kolikor bi ga obseglo navadnih vrstic.
Poslana, javne zahvale, osmrtnice itd. se račune po pogodbi.

Vsi dopisi se pošiljajo uredništvu v ulici Carintia št. 25. Vsako pismo mora biti frankovano, ker nefrankovana se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in inserate prejema upravištvo v ulici Carintia 25. Odprte reklamacije so proste poštnine.

Glasilo slovenskega političnega društva za Primorsko.

•V edinost je m'č.

Vabilo na naročbo.

Prvo poluleteje bliža se svojemu koncu. Stare naročnike prosimo nujno, da pravočasno ponove naročbo, da ne nastanejo neredi pri odpošiljanju lista. Prijatelje našega lista tudi prosimo, da gledajo nam pridobiti novih naročnikov. Cena je razvidna na čelu lista.

Upravištvo „Edinosti“.

Da se razumemo!

V „Slovenskega Naroda“ 137. številki čitali smo jako lepo pisan članek „O političnem idealizmu“. Menda se ne motimo, ako mislimo, da ta članek meri kolikor-toliko tudi na našo adresu. Pisec članka je sicer, kakor je čitati, prepričan, da smo imeli — pisoci o razmerah Ljubljanskih — najpoštenejše namene in da nam ni bila nakana hujskati proti naravnemu našem središču. Vzlic temu zatrdilu veje iz vsebine vsega članka vendar-le rahlo očitjanje, da smo hoteli hujskati, da smo postali osební. Pa še neko drugo očitjanje nas je zbolelo do srca; „Slov. Nar.“ namreč piše: „V interesu našega splošnega napredka pa bi le želeli, da se tudi v krogih izven Kranjske dežele ukorenini neko bolje spoznavanje domačih naših razmer, da se goji tudi ob periferiji nekako bolj kot dozdaj, nam toliko potrebni idealizem, da se ne slika Ljubljana s tako temnimi bojami, ter s tem v kali zadušuju razvoj ideje, katero smo označili kot jedino spasonosno“.

Rekli smo, da nas je to poslednje očitjanje zadelo do srca. In tako je tudi! Speklo nas je to očitjanje, ker smo uverjeni, da je nesmo zaslužili. Uprav v tem letu pisali smo opetovano, da narod brez idealov nema bodočnosti; obža-

lovali smo, da smo se Slovenci odmaknili od prvotnega svojega programa, kateri program je narod naš po raznih taborih, kjer so bile zbrane nebrojne množice, največjim navdušenjem proglasil svojim kažipotem, svojo zvezdo-vodnico. Odmaknili smo se od tega programa, kateri je za nas — trdno smo prepričani — „jedno spasonosno“. Po čegavej krivdi smo se odmaknili od tega programa in se odtujili svojemu idealu, to ve „Slov. Narod“ tako dobro, kakor vemo mi. Ali to rečemo mirno vestjo, da krivda ne leži na nas ob periferiji. Da dokažemo to, ne bi trebalo pisati posebnega članka, ampak zadostovalo bi, da ponatisnemo posamične članke letošnjega tečaja našega lista. Tega ne moremo storiti, ker nam prostor ne dopušča. V uvodnem članku 15. štev. smo na pr. rekli: „Tem neprijetnejše je, ako moramo neljube opazke, ki nam silljo iz peresa, adresovati v oni kraj, kamor so oči naše neprestano obrnjene, kateremu kraju velja vse naše čutstvovanje in kateremu kraju od srca želimo sijajnega razcvita in mogočnega napredka v njega samega in — nas vseh korist in slavo“. Menili smo Ljubljano. Dalje v istem članku: Mi ob periferiji živeči ne poznamo in ne bodemo hoteli nikdar poznati geografskih mej med pokrajinami slovenskimi; mi se čutimo del slovenskega naroda in nič drugega“. Obsojujoči razširjajoči se separatizem rekli smo: „Avtonomija dežela jim je pri sre, a ne vidijo, da bi taka avtonomija Slovence ugonobila“. „Dobro, vi ste glava naša; ali tudi vi potrebujete nas; tistega dne, ko bodemo padli mi, podpisana bo tudi vam smrtna sodba. Bratje moramo biti, kajti naše zadeve so tudi vaše zadeve, in narobe“. Priznali smo v rečenem članku, da je tudi v Ljubljani razsodnih, za slovensko vzajemnost vnetih mož, a njih glas

da udušijo „drugi glasi, nastajajoči po mogočeni, nam vsem dobro znanih uplivih“.

Mi se torej vnemamo za prvotni naš program, ali da prav od srca govorimo: za narodno celokupnost slovensko — narodno avtonomijo. In kakova bi bila posledica, ako bi se izvel ta program, ali kakor bi nekateri rekli: utopijska? Velikanski napredek Ljubljane kot naravnega središča našega naroda. In tega napredka bi se radovali mi ob periferiji; neprestana naša želja je, da se Ljubljana prej ko prej popne na to odlično stališče. Očita se nam, da smo nekaterim prvokom podtikali lov po zasebnih interesih. Razumemo dobro, katere osebe misli „Narod“, ali zadostuje naj mu častna beseda, da tiste osebe nam neso bile na mislih. Uprav tiste osebe slavili smo mi opetovano gledé narodne njih požrtvovalnosti.

Kdo da je zakrivil domači naš prepír, vemo vsi. In skoro bi rekli, da tudi vsa krivda ne sloni na ramenih dotičnika, ampak naša misel je — in najbrže se ne motimo — da je mož zapričel herostatiško svoje delo vsled vplivov od druge mogočne strani, kateri uplivi se ne porajajo v našem domačem taboru. To vprašanje je za nas rešeno; ne razumemo torej, kako da nam more „Narod“ očitati, da smo hoteli tega ali onega dolžiti. Tudi mi priznamo, da se nedostatnosti ne dajo kar čez noč odpraviti; tudi mi vemo kako globoko se je v Ljubljani — saj drugače ni bilo mogoče — zajedla nemškutarska rja. To se ne da tako hitro odpraviti, za to je treba časa; zato se nikakor ne čudimo, da je v Ljubljani še mnogo narodni napredek ovirujočih elementov. Kdo je temu kriv? Duh prošlih časov, nikdo drugi. Torej na to stran ni smeti nikomu česa očitati. Ako smo očitati, veljala so očitjanja naša le onim, ki so ali hočejo veljati za narodnjake, ki v vsakej veselej družbi

„živio“ kričijo in ponosno ob prsa bijejo, v resnici pa čisto nič store. In takih „narodnjakov“ je v Ljubljani preobilo; ti imajo na svojej vesti, da v Ljubljani ni prodrla ideja celokupnosti naroda slovenskega v tolikej meri, kakor bi se spodobilo naravnemu našem središču. Tem so veljala naša, povsem zaslužena očitjanja. Masa naroda ni kriva na tem, ako je apatična; krivi so le oni, katerih dolžnost bi bila, vzbujati narod ter ga vnesti za njega ideale, a tega ne store. Vsaj nočemo trditi, da bi ne bilo tacihi nemarnežev tudi v Trstu ali kje drugod; ali na krivej poti so oni, kateri hočejo — glede na to, kar je mogoče in se da doseči — po vsej sili iskati analogije mej odnošaji v središču in onimi ob periferiji. Toda o tem prihodnjije.

(Konec prih.)

Šolstvo v Trstu in njega okolici.

VI.

Ljudska šola v Trstu in okolici ni za tukajšnje Slovence nikakor narodnost vzdrževajoč zavod, temveč ista šola slovenski živelj ob Adriji — zatira. Ta narod, ki od pravekov tukaj biva, ki je vsikdar hrabro branil slavno habsburško rodbino ter čuval Primorsko pred pretečimi sovražniki, — ta narod mora biti žalostna priča, kako se leto za letom krči njega število, kako hira in propada duševno in materialno, kako mu hudobni tujec trga najboljše ude iz njegovega telesa ter ga učinja nezmožnega in propadlega. Od italijanske strani se mu ne nudi najmanjša pomoč, temveč se mu preti s poginom. Ista slavna vlada, pri kateri ima vso pravico iskati utočišča in pomoči, ga prezira.

PODLISTEK.

Moj prijatelj Nande.

Podoba iz življenja — Spisal Albert Sežun.

Prijazna Š—ska vas, skozi katero vodi okrajna cesta do bližnjega trga L., kjer je ob enem železnična postaja itd., — imela je svoje dni le jedno-razredno ljudsko šolo, v katero smo pohajali vaški in pa otročaji iz bližnje okolice. Tedanji naš učitelj nazival nas je „paglavce“, a mi njega „kozol“; to pa zaradi kozji podobne brade, ki jo je nosil, in pa zbog maščevanja — ker nam je bil dajal tak „epiteton ornans“, katerega nismo zaslužili, ali vsaj — vsi ne! —

Tedaj pa je obiskoval to šolo tudi — izmed vseh največji a tudi najlencejši — Tonin N a n d e, in sicer tretji oddenek, ki je imel čas odločen za pouk od 8. do do 10. ure popoldne. Mati Nandetova — uboga udova — opravljala je v tistem času v Š—ski vasi pošel pismonoše, ter je prenašala navadna pisma: privatna, trgovska (in menda tudi ljubovna!) in drugo tako prtljago iz Š. v L—ski trg in narobe — s tem zaslužkom je preživela sebe in Nandeta; a znana bila je pri nas le pod imenom: Tona-potovka, t. j. poštni sel. —

Razun Nandeta imela je še jednega sina — Poldeta, ki pa je bil pri vojaci.

Nande napravljala je svoje mater veliko preglavico že ko je bil še komaj ugoden za šolo; ko so ga pa „gospod šolmošter“ sprejeli, bila je vsa srečna, vsaj je upala, da se bo de „Nandek“ spreobrnil ali vsaj poboljšal — ter postal iz porednega — „paglavca“, pameten fant ali čez čas morda tudi moder mož; tako se je tolažila Nandetova mati, — Š—ska potovka Tona.

V tistem času bila sva se seznanila z Nandetom. Bil je starejši od mene in najstarejši izmed vseh, kar nas je tedaj Š—sko šolo obiskovalo, za to pa tudi „največji lenuh“, kakor je često poudarjal nad vse strogi gospod — „šolmošter, ta kozol“. In tudi hudoben je bil Nande — moj prijatelj. V šoli uganjal je vse mogoče burke in nas druge silil v to, da smo mu „pitrkavali“; kdor pa ni ubogal ga in slušal njegovega povelja, bil mu je takoj njegov sovražnik, ter občutil po šoli — njegove pesti. jezo in maščevanje! . . .

Učil se ni mnogo, in še to, kar mu je gospod „šolmošter“ takorekoč „po sili“ v „glavo utepal“, pozabil je moj prijatelj Nande sproti, kamo-li, da bi bil naučil se

najpotrebnejšega za svoje neznanu prihodnje življenje . . . Komaj je pouk minul in smo jo udrlí iz šolske hiše domov, že nas je čakal Nande sredi vasi, zapovedujoč, da moramo njegovi prijatelji z njim „žogo bit“, ali „rake lovit“, „svinjko past“ ali kaj enacega — vaditi se! . . .

Tako so nam tekla leta, dokler nismo pridnejši zapustili domačih šolskih klopij, — ostalo krdelo pa ja čulo obsodbo, da bo de moralo ponavljati pouk: ta jedno leto, oni dve, itd. Taka osoda zadela je tudi mojega prijatelja Nandeta. — Bil je že 14. leto dopolnil, a moral je še jedno leto — „hlače trgati po klopeh“, in pokoriti se brezovki, ki je tedaj pela v šoli „novo mašo“ in katero je večkrat vihtel nad in po plečih naš tedanji učitelj — „kozol“, ki nam je dajal tisti „epiteton ornans“, kričee: „Vi — paglavci . . .“ katerega nismo zaslužili, ali vsaj vsi ne.

Prišli pa so kmalu za tem burni časi — in osodepolni dnevi; s temi prišlo je tudi 1866. leto, ko se je unela vojska tam v deželi Laški, kamor so morali iti tudi naši vojaki . . .

Prišla je hladna jesen v deželo, in tedaj ni bil moj prijatelj Nande več šolsk „paglavce“, nego pomagal je že materi

doma: drva cepiti in vode prinesti, a to bilo je pa tudi vse, kar je sploh koristnega storil; kajti v ostalem mu času pasel je le lenobo, nagajal materi in drugim vaščanom, in svoj talent obračal v to, da je postal polagoma — nenormalno pameten; vsaj vsakdo, ki je kaj občeval z njim, smatral ga je za — vaškega bebca; in ni ga napačno sodil svet.

Nekega dne pa so prikoralali v Š—sko vas vojaci — lovci, o katerih prihodu se je bilo že nekaj dni poprej po vasi govorilo, in tudi „gospod župan“ so to napovedali. — Ti vojaki ustavili so se le mimogrede v Š—ski vasi; — v treh dneh so imeli oditi zopet dalje.

Prišedai v našo vas, razkropili so se v določena jim stanovanja po vaških hišah.

Radovednost na deželi je marsikomu izmed bralcev itak znana, zbog tega je tudi ne bom natančneje opisoval. Povedati pa moram, da je ta prihod vojakov izvabil iz bivališč „staro in mlado“, in tako sva bila tudi mi dva z Nandetom osobno zastopana med množico ki je — „zijala pasla“! . . .

Drugi dan po tem imeli so ti vojaki vaje v bližnjem Cerkovniškem gozdu, in ostali so zunaj celi dan.

Da je temu tako, kažejo vsi njeni ukrepi zadnjih let. Osrednja vlada je nedavno v Trstu ustanovila višjo obrtniško šolo, v kateri bi se lahko šolali okoličani in bližnji slovenski sinovi po mejnih krajih; tem je pa ugod zabranjen ter se za njih potrebe nikakor ne more jemati v poštev, kajti učni jezik na njej je izključljivo — italijanski. Slavna vlada je rajši poslušala tržaški mestni zastop, ki jej je obečal nositi dober del stroškov ter ustanovila celoma laški zavod, nego da bi se ozirala na dejanske potrebe tukajšnjega prebivalstva različnih narodnosti; zavod bil bi lahko mnogo boljše obiskovan, ako bi se bilo zadostilo tudi potrebam slovenskega prebivalstva. Tega se ni storilo in zavod ima samo lokalno veljavo; samo škoda, da moramo tudi mi slovenski davkoplačevalci vkupe znašati za tuji učni zavod.

Ista vlada je tržaškimi Lahom obljubila italijansko učiteljsko v Trstu, koje izvestno ne bode imelo drugega namena, nego vzgojiti dobro število italijanskih učiteljev, navzetih magistratnih panlahomskih idej ter je nastavljeni na okoličanskih šolah. Dosedanje mešano učiteljsko v Kopru je povsem ustrezalo svoji nalogi ter vzgajalo zadostno število sposobnih učiteljev. V svojem narodnem absolutizmu hočejo pa Lah celoma laški učiteljski zavod, in toga jim bode slavna vlada v svoji politički nepredvidnosti kmalu dovolila ter s tem pospešila in podkrepila porajanje iredentizma. Istotako se tukajšnjim neodrešenim Lahom zagotavlja laško vseučilišče, kojega je še treba, da se prej doseže zaželjena pot — odpad od Avstrije. V tem, ko se za pol milijona avstrijskih Lahov toliko stori, pušča se 1,300.000 Slovencev v nemar ter se jim ne dovoli niti jedna stolica v njih jeziku na kakem avstrijskem vseučilišču. Lah imajo enakih stolic v Gradcu in Inomostu; 40.000 tržaških Slovencev nema pa nijedne ljudske jednorazrednice.

Da slavna vlada še dalje obstoja v dosedanji nedelalnosti, da ne pride na pomoč zatiranim primorskim Slovincem, iznašla je glede na nas poseben rek: nazivajo nas „panslaviste“; sumničijo nas veleizdajstva, ako se drzujemo tirjati od vlade, kar nam je sama obljubila. „Panslavizem“ služi vladi v strašilo, liki strgan možicelj sredi zrnjatega žita v rabe; te prazne besede se vlada navidezno straši in boji; ista jej rabi v dobro pretvezo, da nadaljuje sedanjo pot ter pomaga nevedoma (?) iredenti na noge. Istinito, videč očito božkanje in pospeševanje la-

Stoprav o mraku prikorakali so vsi prašni in utrujeni nazaj v vas, spremljani seveda po godbi svoji in pa obilici tacega občinstva, kakor sva bila jaz in pa moj prijatelj Nande.

Ker jim je bilo še pred njihovo „menažo“ osnažiti sebe in svojo prtljago: orožje, obleko i. dr., dobil je marsikdo izmed nas pošel pri tem opravilu. — Dočim sem jaz v naši hiši pomagal dvema podčastnikoma likati nju orožje, poklical je tudi Nandeta tam pri sosedu nek prostak k sebi, da bi mu pomagal za jednega podčastnika orožje snažiti. Čuvši Nande ta poziv, pogledal je bebasto vojaka, pomižikal nekoliko s svojimi zvito-hudomušnimi očmi, naposled pa se glasno zarogal mu: „Hi-hi, ha-ha, tudi jaz, tudi jaz bom — „pucal panganet“, in skočil na „šupo“ k vojakoma.

Tedaj pa se je meni zdel Nande tako „čudno-trapast“, da sem se ga skoraj bal, kajti iz tega njegovega roganja zasvetila se je njegove zvite duše — hudobna stran, in jel sem misliti: ali li Nande pokvarjen talent in hudoben, liki bitje ki je premnilo se potom nekeke metamorfoze! . . . Tak se mi je zdel moj prijatelj Nande!

V jutro tretjega dne so pa vojaki odšli zopet izven vasi na vaje, in spremljevala jih je godba; le-to pa tolpa večjih

honstva, bilo bi človeku skoraj sklepati na neko čudno konivenco vlade do radikalnega italijanskega življa.

Ako bi se slovenski element v tržaški okolici in Trstu trdo ne držal starodavnih tradicij, če bi trdnovratno ne bil ostal pri podedovanem jeziku, nošah in navadah, moral bi istinito obupati videč, da se njega spoznana zaupnost in zvestoba tako ceni in odškoduje!

Ni nam treba dokazovati posebej, kateri narod je zvestejše udan svoji državi, kateri brani odločnejše in krepkejše nje interese, na katerega se sme vlada mirno vestjo zanesti: dosti je, da čitaš kak pristno lahonski časopis, ali da prideš v mestno hišo, ali da greš po kolodvorskem trgu, kjer je sredi nasadov postavljen spomenik, predstavljajoč najslavnejšo dobo — pridruženje Trsta Avstriji.

Slovenec si zakriva oči, ako gre mimo tega spomenika. Pred spomenikom stoji noč in dan javni stražnik, da ga varuje pred napadi onega elementa, katerega vlada v Trstu na rokah nosi! Slovensko ljudstvo na Primorskem smatra to kot evropski škandal, da ni moči v Trstu napraviti reda, mej onim narodom, kateremu vse dovolijo, kar zahteva; slovenski živelj pa prezirajo očitno ter verjame se celo denuncijacijam, s katerimi se stavi v zasmeh celó državljanstvo avstrijskih državljanov. Ubogi slovenski tlačan je opisan kot nelojalen in nevaren, panslavist in prekucuh. Ali onih očitnih protiaustrijskih demonstracij, škandalov in izgrediv, ki se leto za letom prirejajo v mestni hiši; koji škandali stavijo v neprijetno svetlobo razmere na Primorskem in Avstriji; koje demonstracije romajo po vsej Evropi ter osvetljujejo zajedno avstrijsko vlado: — teh zadnja ne vidi, ampak zanemarja jih kot nedolžne „igračice in otročarije“!

Politični pregled.

Notranje dežele.

Avstrijska delegacija je dovršila svojo delo, ogerska pa je nekoliko zaostala. Dokler se pa ne doseže popolno sporazumljenje obeh delegacij, ne more biti govora o kakem definitivnem sklepu. Seja avstrijske delegacije, dne 21. t. m. bila je jako interesantna. Govorili so razni odlični govorniki o trgovinski in vnanji politiki. Vsi govorniki — tudi dr. Rieger — povdarjali so potrebo zveze z Nemčijo. Plener je rekel, da je zveza z Nemčijo podlaga vsej evropski politiki, dasi je

in manjših vaških otročaje; le — Nandeta ni bilo med njimi.

To pot pa so vojaki se popred vrnili v vas. Ob 3. uri popoldne korakali so že z godbo na čelu v svoje začasno bivališče. Tolpa „ljudij“ šla jim je zopet nasproti, potem pa spremljala jih do vasi, in se razšla na desno in levo.

Ta dan so vojaki bili manj utrujeni. — Najprej použili so vsak svoje kosilo, potem si nekoliko odpočili, za tem pa jeli pripravljati se k snaženju orožja in obleke. Pri tem pošlu pomagali smo jim zopet mi drugi. — Nandeta že nesem videl od prejšnjega dne. — Kod je hodil pač? — Proti 6. uri istega popoldne zbrala se je sredi vasi šestorica vaških klepetavah babur in obirala — po starej navadi — čast in dobro ime svojega bližnjega; vsaj tako sem sodil jaz te ženske, ki sem jih poznal in od blizu čul . . .

I kaj je to? — Po stezi za cerkvijo začuje se nek šum in otročji smeh in vrišč! . . . Stopim naglo v bližavo, a kaj vidim: V naglem diru teče Nande, za njim pa vojak in tolpa otročaje, kričoč: „Nande je pa enemu vojaku smodnik kradel, zdaj ga bodemo pa vjeli, in dobil bo s palico!“ — In tako je bilo. — Ko so bili namreč vojaki ta dan v jutro odšli na vaje, splazil se je bil Nande na šupo

res, da nam naklada velika bremena. Največja bremena mora seveda nositi Nemčija, ker ona se bode morala braniti na dve strani. Mi Avstrijci smo nekoliko na boljsem, ker nam nevarnost žuga samo z jedne strani — od ruske. Plener simpatizuje močno se sedanji oblastneži v Bolgarske in trdi, da je bilo od nekdanj njegovo menenje, da bi bila velika, zedinjena Bolgarska garancija miru, ker bi pospeševala emancipacijo od ruskega upliva. Govornik ne želi, da bi se siloma pospeševalo priznanje sedanjega kneza Bolgarskega — ker se je bati ugovora Rusije. Glede Srbije priznava Plener, da se je marsikaj zgodilo z naše strani, kar ni bilo previdno. V obče se pa sklada s postopanjem vodstva naših vnanjih zadev. Tudi delegata Bärnreither in knez Windischgrätz sta izrekla svoje zaupanje ministru vnanjih zadev. Rieger je zadovoljen z zvezo z Nemčijo in meni, da gotovo Avstrija ne bode kriva, ako bi kodaj ta zveza prišla v nevarnost. Rieger bi pa želel, da se tudi v gospodarskih stvareh doseže boljše sporazumljenje z Nemčijo. Po tej diskuziji prišlo je v obravnavo vprašanje o subvenciji avstro-ogerskemu Lloyd. Delegat Russ je jako ostro kritikoval razmere pri Lloyd. Govornik konstatuje, da je uprava pri ogerske družbi „Adria“ veliko boljša, nego pri Lloyd. Čudno je, da ima Lloyd vedno le jednega samega zagovornika — in ta je on sam. Govornik je zato, da se ta družba preustroji v čisto avstrijsko. Delegat Stalitz je tudi za to, a meni, da se bode to moglo še le po preteku sedanje pogodbe.

Glede volilnega gibanja bilježiti nam je važno vest. Iz Gradca pišejo namreč: „Klerikalna stranka naprosila je izvršilni odbor ustavovernega veleposestva, da jej prepusti dva mandata. Zato pa hočeje klerikalci privoliti svojim poslancem popolno svobodo pri glasovanjih o narodnih stvareh. Rečeni izvršilni odbor objavil je to ponudbo večim poslancem. Ti ne bi bili proti kompromisu. Kompromis še ni dognan in upamo da se razbije v zadnjem trenutku.“ Tako to poročilo. „Grazer Tag.“ je proti kompromisu; „N. F. Pr.“ pa v uvodnem članku hudo napadagrafa Wurmblanda, kajti njemu pripisuje namen skleniti kompromis. Torej, kakor smo zadnjič rekli: Na Češkem naj bo veleposestvo mirno in spravljivo, ker tako ugaja nemškim interesom, na Štajerskem je pa zločin, ako se le za las odmakne od svoje trme.

Tirolski namestnik baron Widmann je šel v pokoj. Stvar je za nas kolikor-toliko zanimiva, ker je nekaka

sosedovo, kjer je prej ta dan onemu vojaku orožje snažil, vzel mu iz torbe perišče smodnika in zbežal z njim na vaški pašnik. Tam je vrgel ta smodnik v žerjavico in gledal kako se je smodnik vnel in prskal v zrak . . .

Vojak, prišedši domu, pogrešil je to, in zvedel, kdo je — tat, in šel ga je lovit.

Ni dolgo trajalo, že je dohitel vojak Nandeta in ga, spremljan od množice vaških otročaje, gnal za roko na mesto, kjer je smodnik ukral. Trdo ga je držal Nandeta ta vojak, pri tem pa na vsacih deset korakov s precej debelo palico tepel . . . otročja druhal pa je kričala radovednemu vaškemu svetu v pojasnilo: „Nande je pa jednemu vojaku smodnik ukral, zdaj bode pa tepen!“ . . .

In bil je v resnici tepen Nande in močno kaznovan od vojakov; potem pa so ga izpustili domov, kjer je že mati pričakovala ga z drugo palico, — in pristavila: Ravnokar so bili gospod župan tu, in povedali so mi da bodeš zaprt, in še jutri boš šel k njim v zapor, ti bebec tatinski ti!

Od tedaj ni bil Nande več moj prijatelj, niti ga pozneje več videl nesem. Vojaki so bili odšli iz Š—ske vasi, jaz pa sem se podal v Ljubljansko — „šole“.

analogija mej našimi in Tirolskimi odnosaji. Tu in tam postaja iredenta dan na dan predrznejši. Pri nas naši vladni možje nočejo videti nevarnosti, tam jo pa baron Widmann ni hotel videti. Še le sedaj postali so na Dunaju pozorni, ko je začela voda v grlo teči.

Prišlo je do diferencij mej grofom Taaffejem in bivšim namestnikom Tirolskim. Posledica je bila: baron Widmann je moral iti.

Vnanje države.

Ruska vlada je odredila, da se v bodoče v onih uradih, katerih je naloga sestavljati naborne listine in vršiti druga s tem predmetom zvezana dela, ne smejo upotrebljevati židje. Vtemeljena je ta odredba s tem, ker so židovi ponarejali listine, da bi tem načinom oprostili svoje sovornike od vojaške službe.

V Srbskih trgovskih krogih vlada hudo razburjenje proti Avstro-Ogerske, dasi časopisi mirnejše pišejo. Po vsej deželi hočejo razposlati okrožnice z namenom, da bi izključili iz Avstro-Ogerske došlo blago. Dosti trgovcev se je zavezalo, da bodo brezizjemno zavrnilo vsacega iz Avstrije došlega potovalca. Finančno ministerstvo je objavilo z reskriptom, da je dokazano, da prihajajo iz Avstrije došle kože od okuženih živalij. Kože se odslej smejo uvažati v Srbijo še le potem, ko jih je zdravnik preiskal. Kakor se vidi smo v pravej carinskej vojni z Srbijo. Dato ne more biti na korist naše trgovini, razvidno je vsakemu. Seveda madžarski šovinizem ne vidi drugega, nego svoj globus.

Bolgarski kasacijski sodni dvor potrdil je razsodbo prve instance v zadevi majorja Panice. Dasi je sodišče samo priporočalo pomiloščenje Panice, hočeje sedaj vendar-le izvršiti obsodbo. Osebito se z vladne strani na to dela. Gospodje nasilniki v Sofiji se opravičujejo, „da državni interes Stambulovu ne dovoli, da bi obsojenega priporočil milosti kneževi“. Gospodje le naj pazijo, da se jim danes ali jutri ne bode vračalo z jednako mero! Stambulov je zopet storil korake, da bi Turška vlada pripoznala Koburga. Ali na porto je napravila ta namera najneugodnejši utis, kakor poročaja „N. F. P.“ iz Plovdiva.

Helgoland se bode pridružil pruske pokrajini Šlezvik-Holstein. Dovolila se mu bode dvajsetletna carinska svoboda. Helgolanci so jako nevoljni, da jih hoče Anglija odstopiti Nemcem. Če tudi nemški govorci, vendar dosedaj neso nikdar želeli združenja z Nemčijo. — Temu, da se Helgoland združi s Prusijo, bodo pa morda tudi ugovarjale druge nemške države. Helgoland imel bi pred vsem biti dobro oporišče nemške mornarice, za katero vse nemške države donajajo, in bi zatorej bilo opravičeno, da bi se temu otoku dalo podobno razmerje k Nemčiji, kakor se je da o Alzaciji in Loreni.

DOPISI.

Iz Ljubljanske okolice, 18. junija t. l.

[Izv. dop.] (Raznoterosti). V zadnjem dopisu je bil sem se nad Ljubljanskimi Nemci, danes imam zopet nekaj, kar je tudi vredno, da se razglasi čitateljem „Edinosti“. Nekaj časa sem namreč začeli so se klatiti tu okrog Ljubljane raznovrstni agenti z Dunaja in iz Budimpeste. Ti ljudje ponujejo nam razno blago v prodaj in sicer na obroke. Marsikedo dal se je že vjeti, ter si naročil podobe z lepimi okvirji, ogledala, največ pa se jih vjame na srečke. Med poslednjimi je tudi pisec teh vrstic! Lansko poletje meseca avgusta je bilo, ko mi pride v hišo nek agent in mi ponuja na vso moč neko srečko na obroke — po goldinarju na mesec. Rekel je tudi, da bodem dobival zastoj številke vsakega žrebanja itd. Dostavil je tudi, da mi ni potreba pošiljati vsaki goldinar posebej v

Brno in da je vse eno, ako pošljem tudi za dva ali tri mesece skupaj. Nekateri krati poslal sem bankirju z nevoljo po 1 gold., potem pa sem zamudil obrok, misleč, da je vse eno. Ali po preteku 14 dni dobim pismo od prodajalca srečk, v katerem mi naznani, da je moja pogodba, sklenjena z njegovim agentom, propadla, in zaračuni mi vso poštnino in doposlane številke ter mi naznani v veliko moje začudenje, da še polovice mojega poslanega denarja (poslal sem že 10 gold.) ne dobom več nazaj. Ker vem, da jaz nesem zadnji, ki sem bil tako opeharjen, opozarjam vse kupovalce takih reči, posebno pa vse one, kateri hočejo svojo srečo poskusiti se srečkami, da naj se nikdar ne menijo s popotnimi agenti. Vskadno naj si kupi potrebnih reči v svojem domačem kraju in spolnil bode že s tem svojo dolžnost, ako stori po reku: „Svoji k svojim“. Gotovo se pa tudi ne bode potem jezil, kakor se sedaj jaz nad požrešnimi judi. Kajti pozneje sem tudi zvedel, da srečke, katere sem kupil jaz, stanejo, ako se kupijo v Ljubljani, le okrog 12 gold., jaz pa sem jo kupil za 28, reči: osemindvajset gld. Ni-li to prava judovska goljufija? Kakor sem še zvedel pozneje, kupili so kmetje v okolici že prav mnogo srečk, ter pošiljali nekaj časa svoje težko pridobljene krajcarje, a pozneje so se pa naveličali, ter opustili pošiljanje denarja.

Vskadno, posebno pa še kmet, naj si dobro premisli, kadar kupi kakšno reč na obroke, da je trda za denar na kmetih. V jeseni se še dobo tu in tam kak denar, če že ni slaba letina; drugače je po zimi, najhujši pa spomladi, ko dostikrat še za sol ni denarja. Kje ga dobiti potem za nepotrebno srečke? Upam, da se ne bode dal nikdo izmed čitateljev „Edinosti“ premetiti, da bi kupal srečke od agentov ter polnil žepe bogatih judov.

Opombica pod dopisom iz Ljubljanske okolice v 47. številki. „Edinosti“ je popolnoma opravičena. Jaz nesem menil banke „Slavije“ v onih vrsticah, kajti „Slavija“ ne zavaruje proti škodi po tobi, zato se tudi jaz vjemam z vami. Banka „Slavija“ je vsega priporečila vredna.

Pri nas začela se je košnja in nekoliko tudi že žetev. Vreme pa pri sušenju sena ni koj ugodno. J. M. K.

Domače vesti.

Imenovanje. Italijana Petra Corà imenovali so poštним komisarjem za Kranjsko. O tem se nam piše: V notici „Slov. Naroda“ imenovani Peter Corà je v resnici Italijan in našim tukajšnjim Italijanom v vseh točkah popolnoma podoben. Imenovan pa je samo za Kranjsko in ne tudi za Primorsko, kar je gotovo še bolj smešno. Za Primorsko imamo že — hvala Bogu! — dva poštna komisarja, in sicer lahona Giusu, ki ne zna besedice slovenske, za Goriško, Tominsko, Ipavsko itd. in gospoda Dudana za Istro in Kvarnarske otoke. Ta zna — njemu v čast bodi rečeno — vendar nekoliko hrvaški, da se naj z ljudmi pogovori in jih razumi.

Umrl je po kratkej bolezni 19. t. m. zjutraj proč. gosp. Jernej Križaj — s pisateljskim imenom Severjev, župnik pri sv. Antonu pri Kopru. — Naj bode priporočen v pobožen spomin vsem prijateljem in znancem.

Za družbo sv. Cirila in Metoda v Trstu darovali so Vekoslavovi prijatelji 8 gld. 46 kr. — Nabrežina-Trst 1 gld.

Za družbo sv. Cirila in Metoda podarila je Italijanka gospa Eliza Leonarduzzi 3 lire v srebru z namenom, da se pri javnej skušnji koncem leta podarijo trem deklicam. — Nek dobrotnik je podaril 1 gld. Ti dve svoti prejeli smo po g. Fr. Žitku.

Družbi sv. Cirila in Metoda je v sled svoje poslednje volje zapustil blizu Ptujja služeči, 11. februarja t. l. umrli kapelan

Ivan Tikvič 100 gld. Čast in poštenje njega imenu; mil spomin njegovej duši!

Tržaški mestni svet ima jutri, v četrtek zvečer svojo sejo.

„Slovenec“ se je hudo razjezil nad nami radi opazke, katero smo napravili v zadnjem listu glede na žalostno istino, da se nekateri gospodje tako strastno upirajo gradnji gledališča v Ljubljani. Najprvo moramo izraziti začudenje svoje, da se je „Slovenec“ tako hitro oglasil, ko vendar nismo nikogar imenovali — niti kraja, kjer se ima gledališče graditi. Ako se je pa častiti „Slovenec“ sam čutil zadetega, kaj moremo mi zato? In ker ste že stvar sami sprožili, dovolite nam, da odkrito govorimo. Dopis v Vašem listu — došel Vam od nekod z dežele — v katerem se je postavil tako rekoč nož na vrat vsem onim deželnim poslancem, kateri bi kaj dovolili za gradnjo gledališča, vzbudil je tu občo indignacijo. A resnici na ljubo povemo, da se je tudi tukaj vsem neverjetno zdelo, da bi se Vi strinjali s tendencijo rečenega dopisa, ampak mislili smo, da ste prejeli dopis od take strani, katere j niste mogli odreči prostora. Da niste nasprotniki gledališča, zabilježimo z veseljem v svoj spomin. Sicer pa nam že morate dovoliti, da bodemo tudi v bodoče grajali, kar je po našem prepričanju grajevredno. Ako pa nam kedaj dokažete, da se motimo in da smo na krivej poti, vklonili bodemo lojalno tilnik svoj. Mi si tiste nesrečne slovenske vzajemnosti nikakor ne moremo izbiti iz glave in zato menimo, da imamo pravico o vsem govoriti, kar se dogaja v obsežju javnega življenja naroda slovenskega.

Spametujte se vendar enkrat! Nebrojnekrat smo že trdili, da je glavni vzrok, da se v socialnem življenju ne moremo pepeti do pravega stališča, ta, da sami sebe prenizko cenimo in nemamo prave vere sami vase. Jeden glavnih in najžalostnejših pojavov te naše malodušnosti je ta, da se nekako sramujemo posluževati se svojega jezika na javnih prostorih in osobito v navzočnosti odličnih oseb. To ni prav in moramo odločno grajati. Menite-li, da tuje ne opazijo te naše čudne sramežljivosti, katera se nikakor ne da opravičiti. Ako se sami sramujemo krasnega svojega jezika, potem se pa ne smemo čuditi, da se širijo tako neugodni nazori o vrednosti našega jezika. Ako bi dosledno govorili lepo in pravilno slovensko, priborili bi jej počasi — o tem ne dvomimo — ono spoštovanje od strani inorodcev, katera jej po vsej pravici gre. Možki so se sicer v tem pogledu nekoliko poboljšali — ali ženske, ženske! In vendar: kako upliva lepa beseda iz lepih ust! Zato pa smatramo za svojo sveto časnikarsko dolžnost, da zopet in zopet povzdignemo rodoljubni svoj glas in opominjamo naše matere in dekleta na domovinsko njih dolžnost in na spoštovanje, katero so dolžne materinskemu svojemu jeziku. Odkrito povemo, da imajo veliko število naših renegatov le one na vesti. Ako hočemo, da bodo tuje čislali naš jezik, treba je, da ga v prvej vrsti čislamo mi sami!

„Il Cittadino“ in isterska duhovščina. „Il Cittadino“ pričel je priobčevati daljši spis, katerega mu je naime doposlal nek isterski duhovnik („Un ottimo tra i membri dal Clero istriano“). Da znanemu breznačajnežu, ki čuje na ime „Cittadino“, ni do resnice, priča nam že gorostasna laž, ki nam jo pove takoj v prvem stavku rečenega spisa. „È noto come gl'italiani dell'Istria interna ed insulare, siano stati nell'anno scorso minacciati dagli slavi“ Zdej pa veste: mi Slovani proganjamo Italijane, ne pa oni nas. Obraz si zakrite Vi vsi, ki se širokoustite o odnošajih v Istri, ki nam govorite o brezpravju isterskih Slovanov, ki nam lažete, da nam irredentovci — te nedolžne in krotke ovčice — krivico delajo! Obraz si zakrite, pravimo, kajti stopil je slavni „Cittadino“ pred nas in nam povedal celo resnico, katero se

nam drugi zvičajno prikrivali: Slovani pritiskajo in zatirajo Italijane. Kdor ne verjame, plača groš za Pro-Patrio. Toda šalo na stran. „Cittadinov“ dopisnik pravi, da duhovščini našej ni zadostovalo agitovanje ob raznih volitvah, ampak da so celo izpred oltarja kričali (gridare) proti Italijanom. Na vsa dolženja in obrekovanja „Cittadinova“ nočemo danes odgovarjati, ker se bode spis itak nadaljeval; imeli bodemo torej v to še dovolj prilike. Samo še nekaj! „Cittadino“, govoreč o dolžnostih duhovnika, pravi: „Izvestno je tem duhovnikom znano, da je evangelij postava ljubezni; da je ustanovitelj krščanstva bil rojen mej petjem in da je mnogokrat oznanjeval: „Ljubite se med seboj. — Odpuščajte svojim nasprotnikom!“ No, pobožni dopisnik naj bi bil poslal svoje opomine na neko drugo adresu: poslal naj bi jih bil najprvo dr. Flappu in potem pa onim italijanskim duhovnikom-brezsrčnikom doli v Pulju, katerih brezsrčnosti niti posredovanja in prošnje odličnih cesarskih dostojanstvenikov ne ganejo, in kateri v svojej strasti in italomaniji celo v cerkvi, v svetišču božjem, preganjajo jezik naš!

Izlet pevcev „Delalskega podpornega društva“ v Nabrežino obnesel se je dobro. Na prostoru pred gosp. Tanceta gostilno vihrali ste narodni trobojnci. Zbralo se je tudi več domačih pevcev, katerih preciznemu petju smo se vsi divili. Dolžnost nam je, da pohvalno omenjamo gospodov na deželi, kateri tako lepo goje lepo narodno in umetno petje. Poleg teh je došlo tudi več pevcev proseškega društva „Hajdrih“, tako, da se je vseh skupaj nabralo lepo število pevcev. Par zborov pelo se je skupno; neprestano pa se je razlegala lepa slovenska pesem. Priporočali bi, da naša pevka društva večkrat prirede takih izletov v manj zavedne kraje okolice. Tem načinom bi lahko mnogo koristili našej stvari pospešujoč narodno zavest.

Poslanico g. vitezu Lettmarju, c. kr. okrajnemu glavarju v Voloski, objavilo je v „Slov. Narodu“ „več volilcev“, v katerej se oboja politiško rovanje gozdnega asistenta g. Alojzija Linza. V Podgradu se namreč bližajo občinske volitve in rečeni gosp. Linz agituje strastno in — kakor se da posneti iz rečene poslanice — jako čudnimi sredstvi, da bi izvil narodnej stranki občinsko upravo iz rok. Gosp. Linz se druži z ljudmi, katere je svoječasno ožigosal c. kr. okrajni glavar sam. V občinsko upravo bi namreč radi urinili italijansko in nemščino. „Več volilcev“ se čudi, kako da dovoli gosp. okrajni glavar svojim organom taka rovanja, ko je vendar ljudstvo se sedanjou upravo povsem zadovoljno. Dupošiljateljci poslanice pa trdijo, da bode vspeh vsega tega rovanja popolen fiasco. Tako se nadejamo tudi mi!

Učite se geografije! Nekdo je hotel oddati pri poštнем uradu na borzi pismo se slovenskim napisom, namenjeno v Postojno. Pisma tega neso hoteli vsprejeti, češ da ne vedo, kje da je ta kraj. Gospodje se morajo pač nahajati v hudej vojski z geografijo, ako ne vedo za kraj, ki jim leži — pred nosom. Ali pa je bil slovenski napis kriv vsem zaprekam? Če je tako, moramo pa že najodločnejše protestovati!

Slovanska liturgija. Iz Cetinja javljajo: V sled dovoljenja, podeljenega od Sv. stola škofu Barskomu Milinoviču, da se sme namreč uvesti slovanska liturgija v vseh katoliških cerkvah Črnogore, odredila je knežja vlada, da se natisnejo v državnej tiskarni slovanske molitvene knjige.

Štipendij. Za šolsko leto 1890/91 razpisan je štipendij letnih 300 gld. iz Zinzendorfove ustanove za učence ladjestavenega oddelka tukajšne trgovske akademije.

Živinski somenj v Boljuncih prepovedala je vlada radi širče se bolezni v gobcu in na parkljih.

Strupena rosa. — Goriškemu „Goričanu“ so poročali od nekod iz okolic, da se je strupena rosa lotila poleg doznačih trt tudi ameriške trte Jaquez. Zato opozarjamo svoje čitatelje, naj gotovo še o pravem času vsi dobro poskropje svoje trte, sicer bi utegnili biti prepozno. — Kdor je zadnje dni ogledoval vinograde v deželi našej, razveseliti se mora, da so naši kmetje vendarle spoznali vrednost škropljenja z raztopljeno modro galico. Uverili so se o njega vrednosti lansko jesen, ko so videli, da so le poškrpljeni vinogradi ostali zeleni ter so dali precej dobro kapljico; kdor pa ni škropil, tudi zrelega grozdja ni dobil in torej ne vina. Vendar pa ne bode od škode, ako razumniki na deželi pazijo na to, da tudi njih sosedeje pravilno in zadostno škropijo. — Ta bolezen je torej velika nesreča za našega vinorejca, ki dobiva večino svojih dohodkov le ob dobrih vinskih letinah. — Vendar pa so izšli uspešni pripomoček tudi proti strupeni rosi in ta je: v vodi raztopljena modra galica ali bakreni vitrijol, s katerim je treba škropiti, kar vó sicer že vsak vinorejec. Ker je pa bakreni vitrijol v Avstriji mnogo predrag, nakupila ga je več vozov naša c. k. kmetijska družba na Angleškem po mnogo nižjey ceni. Ali ta vitrijol je že ves razprodan in videti je, da ga bode še vedno veliko treba. — Zato je pripravljena ista družba zopet naročiti na Angleškem bakrenega vitrijola, ako bi se oglasilo najmanj za 160 kvintalov odjemnikov. Kdor ga torej potrebuje, naj se oglasi pri c. k. kmetijskej družbi v Gorici, a za vsakih 10 kg. mora se priložiti 1 gld. varščine. Kdor hoče imeti v jeseni dosti grozdja in vina, ta zdaj ne sme varčiti z bakrenim vitrijolom.

„Gorica“.

Vspeh novega tarifa na državnih železnicah bil je v nedeljo sijajen. Na zapadnem kolodvoru Dunajskem došlo in odšlo je 172 vlakov, katerih se je poslužilo 80.000 oseb; na Fran Josipovem kolodvoru pa 83 vlakov z 35.600 osebami.

Kolero imajo na Španjskem v okraju Valencija. Zdravstveni svet je konstatoval, da je to azijska kolera. Deset vasij je že okuženih. V mestu samom so bili sumljivi slučajji.

Dragocen zaklad izvelkel je nek dečak iz vodnjaka pri sv. Alojziju. Stvar je takale: Neke kmetici, katera je zajemala vodo iz rečenega vodnjaka, padel je škaf v globino. Naprosila je nekega fanta, da jej ga izvleče. Fant je ugodil prošnji tej. Ali čudo! mesto škafa izvleče fant nekaj drugega težkega: en sodček brez pokrova. In kaj je bilo v sodčku? Vsi navzoči so ostrmeli, kajti v sodčku je bilo shranjenih 87 strojev za ure, mnogo ur od nikelna, in raznih delov ur. Objavili so takoj stvar policiji, katera je zaukazala vodnjak izsušiti, da se bode videlo, ali neso morda še drugi predmeti doli skriti. Urar Cavesso je že spoznal vse te predmete kot njegovo last. Pri tem urarju so namreč pred par meseci tatje ulomili ter mu odnesli blaga v vrednosti več tisoč goldinarjev. Do sedaj so zaprli pet oseb, na katere leti sum, da so izvršile tatvino to.

Lep sin. Mornar Josip Marušič, doma iz Reke, je človeče, ki se neizrečeno boji dela. Rediti ga morajo stariši, da-si bi se prav lahko sam preživel. Na velikonočni ponedeljek zahteval je zopet od svojih starišev svoto 24 gld. Ker stariši neso hoteli ali neso mogli ugoditi njegovemu zahtevanju, zagrabil je posodico za žveplenke ter jo zažene naprej proti očetu, ne da bi ga zadel, potem pa na mater in jo rani. To je bilo starišem vendar preveč; naprosili so, da se dene brutalni sin v zapor. To se je tudi zgodilo. Predvčerajšnjem ga pa je tukajšna deželna sodišče obsodilo na dve leti težke ječe.

Pravemu tatu vse prav pride. V neko hišo v ulici Chiozza došel je lepo oblečen gospod ter zahteval od hišnika, da mu da ključ do nekega praznega stanovanja, ka-

tero si hoče ogledati ter eventualno v najem vzeti. Kako četiri ure mudil se je „gospod“ v rečenem stanovanju, ter potem zopet prinesel hišniku ključ. Misli si pa morete začudenje hišnika, ko je pozneje zapazil, da je „gospod“ odnesel vse ključnice z ključi vred! Čudni ta najemnik se seveda ni več pokazal v rečenej hiši.

Mrtvoud je zadel mehanika Ivana Michelonyja, ko je večerjal v nekeje gostilni v ulici Via Carradori. Prepeljali so ga v bolnico, kjer je preminul.

Dunajska borza

24. junija.

Evotni drž. dolg v bankovcih	—	—	gld. 88.50
„	v srebra	—	89.05
Zlata renta	—	—	109.—
5% avstrijska renta	—	—	101.30
Delnice narodne banke	—	—	970.—
Kreditne delnice	—	—	303.25
London 10 lir sterlin	—	—	117.—
Francoski napoleondori	—	—	9.29 1/2
C. kr. cekini	—	—	5.55
Nemške marke	—	—	57.50

Najboljša 26—40

Brnska sukna

razpošilja po originalnih tovarniških cenah tovarna finega sukna

Sigel-Imhof v Brnu.

Za elegantno pomladno in poletno moško obleko zadosti je 1 odrezek v dolgoti 3-10 metra, to je 4 Dunajski vatli 1 odrezek iz pristne ovčje volne velja: gld. 1.50 iz navadne gld. 2.75 iz fine gld. 10.50 iz jako fine gld. 12.40 iz najfinejše

Nadalje so v največji izbiri: s svilu pretkana grebenasta sukna, blago za ogrtače, loden za lovce in turiste, peruvienne in tosking za salonske obleke, prepisana sukna za gg. uradnike, blago iz sukanca za moške in dečke, ki se sme prati, pristna piqué-gilet-bлага itd. — Za dobro blago, natančno odgovarjajoče in točno dopolnjevanje se jamči. Uzorci zastoj i franko.

Velika gospodarstvena izložba Beč

14 maja do 15 oktobra
10 sati u jutro do 10 na večer

šumarstvena, umjetnička i obrtnička-

Fontane lumineuse
Park i rotunda
večer električno razsvietljeno

Rotunda

Ulaznica 40 novč. — U nedeljah i svetcih 30 novč. — Ulaznice za djecu 20 novč.

Obbrežno kopališče FONTANA,

ob nasipu mola Santa Teresa.

Posebni oddelki, terase in toilettes za gospe in gospode.

Posebno pripravljena kopel za otroke, s katerimi lahko vstopijo tudi gospe.

Douchi od vodovoda „Aurisina“.

GORKE KOPELI IN GORKE DOUCHI.

Telefon je brezplačno na razpolaganje občinstvu.

Restavracija in kavarna se skupno teraso. Notranje in zunanje galerije.

Kopališče se je odprlo z dnem 1. junija

Jedna kopel za odraslene . . . . . f. —.30
„ „ „ otroke . . . . . —.20
Gorka kopel . . . . . —.80
„ „ z douchem . . . . . 1.—

Proti sredi meseca junija bode zavod električno razsvitljen z 6 obočnimi in 20 žarnimi svetilkami.

Informacije dobivajo se v mestnej pisarni gledališča Polytheama na Korzu in sicer od 10 ure zjutraj do 1 ure popoldne in od 3 do 5 ure popoldne; tam se tudi vzprejemajo naročila.

Radi znižanja cen naročilom za obitelji, kakor tudi za gospode državne in mestne uradnike, se je obrniti do lastnika samega (Via del Pesce 2), s katerim se more govoriti vsaki dan od 9. do 11. ure predpoludnem.

8—9 Nadzorstvo. 4—5

Spomladansko zdravljenje.

Čaj „Tisoč cvetic“ (Milleflori).

Čisti kri. Izvratno sredstvo, ako peče v želodcu, kakor tudi proti zabusanju in hemoroidom. En zavitek, zadosten za zdravljenje stane 50 kr. in se dobi v odlikovanej lekarni Praxmarer „Al due Mori“ Piazza Grande. 5—10

Naravna mineralna voda

iz

Kraljevega vrelca

(Königsbrunn).

Ima v sebi največ ogljenčeve kisline ne samo med vsemi Rogatskimi vrelci kislin, ampak tudi v vsej okolici in preseza v tem pogledu radi njenih penečih svojstev in radi njene nespremenljivosti večino vseh poznanih inozemskih vrelcev.

Mešana z vinom ali se sadnimi stropl nam da izborno pijačo zbog obilice v njej nahajajoče se ogljenčeve kisline.

Vodstvo vrelcev v Kostreineci (Kostreinitz).

Glavna zaloga za Trst, Istro in Dalmacijo pri J. A. CHIESA v Trstu, Via Carintia stv. 26. 10—10

Letno stanovanje

v Gorenjem Logatci s potrebno sobno opravo za rodbino treh oseb, odda se takoj. Natančneje o tem pove gospod

Janez Ribar

v Gorenjem Logatci (Ober-Loitsch).

Posilja blago dobro spravljeno in poština prosto!

Teodor Slabanja

srebrar v Gorici, ulica Morelli št. 17,

priporoča se v ljudno pri visoko častiti duhovščini v napravo cerkvenih posod in orodja najnovije oblike, kot: monstranc, kelihov itd. itd. po najnižji ceni.

Stare reči popravi, ter jih v ognji pozlati in posebri. Na blagovoljno vprašanje radovoljno odgovarja. 35—26

Posilja blago dobro spravljeno in poština prosto!

PAROPLOVNA DRUŽBA V VISU Serafina Topiča in drugov.

Z dnem 30. junija 1890 otvori se z avstro-ogerskim parnikom

„VILA“

perijedična tedenska linija mej Trstom, Korčulo in mej tema ležečimi pristanišči z naslednjim voznim redom.

POT TJA.

Odhod			Prihod		
iz Trsta	vsak petek	ob 11.00 predp.	v Pulj	vsaki petek	ob 5.00 pop.
Pulja	„	5.30 pop.	Kamiža	vsako saboto	8.30 zjutraj
Kamiža	„ saboto	9.00 predp.	Vis	„	10.15 predp.
Visa	„	11.00	Hvar	„	0.15 pop.
Hvara	„	0.30 pop.	Stari Grad	„	2.00
Starega Grada	„	2.30	Jelše	„	4.00
Jelše	„	4.30	Bol	„	5.15
Bola	„	5.30	Split	„	8.00
Splita	„ nedeljo	4.00 zjutraj	Vis	„ nedeljo	6.45 zjutraj
Visa	„	7.00	Velaluko	„	9.00 predp.
Velaluko	„	9.30 predp.	Korčulo	„	opoludne.

POT NAZAJ.

Odhod			Prihod		
iz Korčule	vsako nedeljo	ob 0.45 pop.	v Velaluko	vsako nedeljo	ob 3.30 pop.
Velaluko	„	4.0	Vis	„	6.00
Visa	„	6.15	Split	„	8.44
Splita	vsaki ponedeljek	6.00 zjutraj	Bol	vsaki ponedeljek	8.30 zjutraj
Bola	„	8.45	Jelše	„	9.30
Jelše	„	10.00	Stari Grad	„	11.30
Starega Grada	„	opoludne	Hvar	„	1.30 pop.
Hvara	„	1.45 pop.	Vis	„	3.00
Visa	„	4.00	Kamiža	„	5.15
Kamiža	„	5.35	Pulj	„ torek	8.30 zjutraj
Pulja	„ torek	9.00 predp.	Trst	„	3.00 pop.

Črta Trst Split preplula se bode s hitrostjo 10 milj in ona Split-Korčula s hitrostjo 11 milj na uro. — Parnik je preskrbljen z jako prikladnimi kabinami in dobro hrano za potnike I in II. razreda. — V pristaniščih Kamiža, v Visu, Starem Gradu, Jelši, Bolu, Velaluki in Korčuli prevzema se blago s policjo za Reko in Metković, katero se bode v Splitu prekladalo na parnike drugih družb. — Glede informacij obrniti se je do dotičnih agentov: v Trstu Evgen Maule. (Via S. Carlo št. 2.); v Pulji Konrad Exner; v Kamiži Niko Martinis i sinovi; v Visu Serafino Topič in drug.; v Hvaru Niko Toeigl; v Starem Gradu Diako Biankini; v Jelši N. A. Duboković; v Bolu M. Nikolović; v Splitu G. Duplancich; v Velaluki Miklauschitz; v Korčuli G. Zvillichovich. Trst 11. junija 1890. 3—3

PODVERJE.

Srečke Dunajske razstave po 1 gl.

16—2 Vsaka srečka je veljavna za obojna žrebanja.

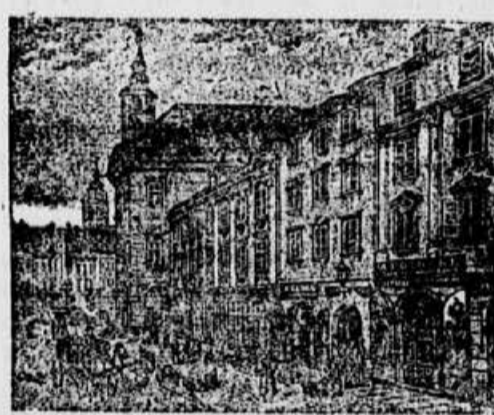
Seznamek dobitkov za obojna žrebanja.

Prvo žrebanje 14. avgusta 1890.

Drugo žrebanje 15. oktobra 1890.

dobitek vreden 50000 gld.		dobitek vreden 50000 gld.	
1	5000	1	5000
1	2000	1	2000
1	1000	1	1000
2	dobitka vredna vsak 500	2	dobitka vredna vsak 500
5	dobitkov vredni 200	5	dobitkov vredni 200
10	100	10	100
20	50	20	50
50	20	50	20
200	po 10 sreč. razst.	200	po 10
2000	5	2000	5

Srečke po 1 gld. Ausstellungs-Lotterie-Verwaltung WIEN, II., Rotunde.

Lekarna Trnkóczy,

zraven rotovža v Ljubljani

na velikem mestnem trgu,

priporoča tukaj popisana najboljša in sveža zdravila. Ni ga dneva, da bi ne prišli pri menih zahval o naših izbornih skušenih domačih zdravilih. Lekarn Trnkóczy-jeve tvrde je pet, in sicer: Na Dunaji Viktor pl. Trnkóczy, V. Hundst. urmstr. se 113 (tudi kemična tovarna); dr. Oton pl. Trnkóczy, III. Rebeckypl. iz 7 in Gradci (na Štajerskem) Vendolin pl. Trnkóczy. V Ljubljani Ubald pl. Trnkóczy. P. n. občinstvo se prosi, ako mu je na tem ležeče, da spoda navedena zdravila s prvo postjo dobi, da nasti v tako le napravi: Lekarna Trnkóczy poleg rotovža v Ljubljani.

Marijacejske kapljice

za želodec, katerim se ima na tisoče ljudi zahvaliti za zdravje, imajo izvraten vseh pri vseh bolnih v želodcu in so neprekoslivo sredstvo zoper manjkaje stasti pri jedi, slab želodec, urak, vetrove, koliko, zlatenice, bljuvanje glavoból, krč v želodcu, bitje srca, zabasanje, glilate, bolezn na vranici, na jetrih in zoper zlatožilo. Steklenica velja 20 kr., 1 tucet 2 gld., 5 tucetov samo 8 gld.

Svarilo! Opozorjamo, da se tiste latilite MARIJACEJSKE kapljice dobivajo samo v lekarni TRNKOCZY-ja, zraven rotovža na velikem trgu v Ljubljani.

Cvet proti trganju

(Gicht) je odlično najboljšo zdravilo zoper protin, ter revmatizem, trganje po udih bolečine v križi ter živcu, oteklino, otrpnele ude in kite itd., malo časa da se rabi, pa mine popolnem trganje, kar dokazuje obilno zahval. Zahteva naj se samo cvet zoper trganje po dr. Malicu z zraven stojčega znamenja, ni pravi cvet in ga precej vrute.

Planinski zeliščni sirup kranjski.

za odrasle in otroke, je najboljši zoper kašelj, hripavost, vratobol, jetiko, prsne in pljučne bolečine: 1 steklenica 50 kr., 1 tucet 5 gl. Samo ta sirup za 50 kr. je pravi!

Kričistilne kroglice,

ne smeje bi se v njeednem gospodinjstvu pogrešati in so se uže tisočkrat sijajno osvedočile pri zabasanih človeškega telesa, glavoból, otrpnelih udih, skaženem želodcu, etrnih in obistnih boleznih, v škatljah A 21 kr.; jeden zavoj s 6 škatljami 1 gld. 5 kr. Razpošiljava se s pošto najmanj jeden zavoj.

ZDRAVILA ZA ŽIVINO.

Štupa za živino.

Krave dajo mnogo dobrega mleka. Zametek z rabilnim navodom vred velja 1: 50 kr., 5 zamotkov samo 2 gl.

Cvet za konje.

Najboljšo mazilo za konje pomaga pri pretgu zil, otekanji kolena, koptnih bolezn, otrpnelji v boku, kriz itd. otekanji nog mehurjih na no gah, izvijenji tš čanji setla, oprave sušici lid. s kratka ri vseh vnanjih boleznih in hibah. Steklenica z rabilnim navodom vred stane 1: 1 gld., 5 stekli z rabilnim navodom vred samo 4 gld.

Svarilo! Naši Izdelci so pristni, zanesljivi in zajamčeni, če imajo im⁶ Trnkóczy in našo varstveno znamko. Zoper ponarejanje istih se sodiljski postopa.

Vsa ta našeta zdravila se samo prava dobijo v lekarni TRNKOCZY-ja v Ljubljani zraven rotovža in vsak dan s pošto razpošiljajo

2—12